Riktlinjer
22.9.2026

Dessa riktlinjer har godkänts för användning vid styrelsemötet för Vapaan Taidekoulun Kannatusyhdistys ry (Fria Konstskolans stödförening) den 20.10.2026.

PRINCIPER FÖR ETT TRYGGARE RUM

Fria Konstskolan har i sina verksamhetsplaner förbundit sig vid att vara en inspirerande lärmiljö där alla mår bra. Vi satsar på konstnärens arbetsvälbefinnande och på att skapa en god gruppanda. Vi betonar betydelsen av en uppmuntrande, respektfull och energigivande atmosfär, och vi tillåter inte mobbning.

Vi förstår att individualitet, olikhet och mångfald är resurser. Vi tvingar ingen att vara extrovert mot sin natur, utan stöder i sista hand varje studerande i att utvecklas som konstnär på ett sätt som passar just hen. Vi värdesätter konstens frihet.

I dessa riktlinjer beskrivs vad osakligt bemötande och beteende är och hur man ska agera om man har blivit osakligt bemött, har observerat osakligt bemötande eller har blivit anklagad för osakligt bemötande.
Vi redogör också för våra principer för ansvarsfull användning av rusmedel.

Dessutom beskrivs de allmänna principerna för användningen av skolans lokaler och egendom. Ett ansvarsfullt användande av skolans lokaler och egendom är också en viktig del av atmosfären i ett tryggare rum.

Mer detaljerade anvisningar om användningen av lokalerna, avfallshantering samt frågor som gäller undervisning, hälsa och säkerhet finns i Fria Konstskolans allmänna anvisningar.

1. VAD ÄR OSAKLIGT BEMÖTANDE?

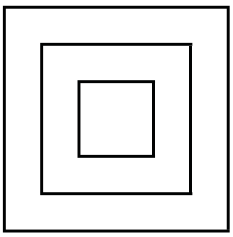
Varje medlem av skolgemenskapen ansvarar för sin del för hela gemenskapens atmosfär och välbefinnande.

Individer upplever dock situationer och saker på olika sätt, och därför kan det ibland vara svårt att avgöra när ett beteende är sakligt och när det inte är det. I allmänhet avses med osakligt bemötande ett beteende mot andra som strider mot god sed – det kan ta sig uttryck som mobbning, diskriminering eller trakasserier.

I skolmiljön ska man också komma ihåg att läraren alltid har en maktposition i förhållande till den studerande. Läraren ska använda sin maktposition med omdöme.

Mobbning, diskriminering och trakasserier accepteras inte vid Fria Konstskolan. Den som upplever osakligt bemötande uppmanas att genast ta upp saken för att få stöd I ärendet. Situationer som kommer till skolförvaltningens kännedom utreds utan dröjsmål och på behörigt sätt.

Diskriminering innebär att en person eller en grupp människor utan godtagbart skäl behandlas annorlunda än andra i samma ställning.

Arbetsgivaren är skyldig att ingripa när den får kännedom om eventuellt osakligt beteende i arbetsgemenskapen, även om det endast är fråga om en misstanke.

Det är inte alltid nödvändigt att vidta kraftiga åtgärder. Det är helt normalt att det ibland uppstår meningsskiljaktigheter, missförstånd och/eller konflikter mellan människor i en gemenskap. Skolan rekommenderar att konflikter behandlas mellan parterna genast när de uppstår och att man ber om ursäkt även för oavsiktliga kränkningar, så att samarbetsrelationen förblir förtroendefull. Ofta är detta ett tillräckligt sätt att hantera saker.

2. VID ALLVARLIGA KONFLIKTSITUATIONER

Om en mer grundlig utredning av ärendet behövs, tillämpas följande process:

1. Man strävar efter att reda ut vad som faktiskt hände och dokumenterar det skriftligt: vad, var, när och vilka som berördes. Upprepades situationen, och i så fall i vilken form?
2. Man diskuterar med parterna vad som har hänt och hur situationerna har upplevts.
3. Om det har förekommit störande beteende upprättas nödvändiga överenskommelser om arbete och beteende mellan parterna, och dessa dokumenteras i en promemoria. Man kommer överens med parterna om hur ärendet behandlas i skolgemenskapen. Därefter följs utvecklingen av situationen upp.
4. Om det inte är möjligt att nå en överenskommelse, eller om ett redan konstaterat osakligt bemötande fortsätter, inleds ett disciplinärt förfarande eller vidtas arbetsledande åtgärder.

När det gäller en arbetstagare: Fria Konstskolan behandlar misstankar om att en arbetstagare har brutit mot förpliktelser som följer av anställningsförhållandet i enlighet med den lagstiftning som reglerar anställningsförhållanden och arbetarskydd. Om man inte genom överenskommelse kan få det osakliga bemötandet att upphöra, eller om gärningen i övrigt är sådan att den kräver ett allvarligare ingripande från arbetsgivarens sida, kan arbetstagaren få en muntlig anmärkning eller en skriftlig varning. Om det osakliga

bemötandet är allvarligt och/eller fortgående kan anställningsförhållandet avslutas genom

uppsägning eller hävning.

När det gäller en studerande: En studerande som beter sig våldsamt eller hotfullt, eller som på annat sätt grovt bryter mot gemenskapens regler (stölder, försummelser, brott mot arbetarskyddet), kan ges en varning och avstängas från skolan för viss tid. Om det osakliga beteendet är mycket allvarligt och/eller upprepat kan den studerande avstängas från skolan permanent.

Fria Konstskolan utreder inte händelser som är mer än två år gamla och tar inte upp till ny utredning fall som redan har behandlats, om inget nytt har framkommit.

3. ANSVARSFULL ANVÄNDNING AV RUSMEDEL

En rusmedelsfri arbets- och studiemiljö är en del av välbefinnandet för Fria Konstskolans anställda och studerande.

Det är inte tillåtet att studera, arbeta eller vistas vid Fria Konstskolan i berusat tillstånd. Om en studerande eller anställd misstänks vara berusad ska man ingripa i situationen genom att meddela personalen.

Alkohol får förtäras endast vid evenemang och tillställningar för vilka särskilt tillstånd har beviljats. Alkoholförtäringen får inte orsaka störningar vid dessa tillställningar. Den som beter sig störande ska uppmanas att lämna tillställningen.

Det är förbjudet att inneha och använda narkotika samt att arbeta eller agera under påverkan av narkotika i skolans studie- eller utställningssituationer och i övrigt när man representerar Fria Konstskolan. Fria Konstskolans lokaler är rökfria, och rökning, inklusive e-cigaretter, är tillåten endast utomhus på anvisade platser.

4. FRIA KONSTSKOLAN SOM OFFENTLIGT RUM

Kabelfabriken är under sina öppettider ett offentligt rum där man fritt kan röra sig och vistas, förutsatt att man inte stör andra. Tillträdet till skolans lokaler, såsom undervisningssalar samt personalens och de studerandes arbetsutrymmen, är dock begränsat både under och utanför skolans öppettider.

Utanför öppettiderna tar man sig in i alla skolans lokaler med egen nyckel, och utomstående får inte släppas in. Tillgång till nyckel beviljas endast Fria Konstskolans personal och studerande från andra årskursen och uppåt, eller därmed jämförbara personer, i den omfattning som arbetet och studierna kräver. Nycklar för tillträde till skolans lokaler administreras av Fria Konstskolans förvaltning.

Filmning eller annan audiovisuell inspelning av undervisningen är tillåten endast med tillstånd av läraren och den berörda studerandegruppen.

Fria Konstskolans lokaler får fritt fotograferas för eget eller journalistiskt bruk under skolans öppettider, förutsatt att fotograferingen inte orsakar olägenhet för skolans verksamhet eller lösöre och inte stör skolans studerande, personal eller andra som använder lokalerna. För att fotografera personer krävs alltid samtycke av de berörda.

Dessutom krävs de berörda personernas tillstånd för att publicera bilder. På sociala medier får man inte dela något som kränker andra studerandes eller personalens integritetsskydd.

5. ANVÄNDNING AV FRIA KONSTSKOLANS LOKALER OCH LÖSÖRE

Skolans lokaler och lösöre (möbler, maskiner, apparater, material) är avsedda att användas för studier, konstnärlig verksamhet och andra arbetsuppgifter som hör till skolan. Övernattning i skolans lokaler, även tillfälligt, är i princip alltid förbjuden. Eventuell användning för andra ändamål ska alltid avtalas med skolan på förhand. Fria Konstskolan kan av motiverade skäl begränsa användningen av lokalerna och lösöret.

Fria Konstskolan är en religiöst och politiskt obunden organisation. Politisk, religiös och annan förkunnande verksamhet är förbjuden. Kommersiell verksamhet som skolan själv ordnar, såsom bokförsäljning, är tillåten, liksom konstförsäljning som ordnas av studerandekåren. Annan kommersiell verksamhet är förbjuden utan tillstånd.

Var och en ska för sin del se till att lokalerna är snygga och trivsamma.

6. FRIA KONSTSKOLANS EGENDOM

Skolans egendom ska hanteras omsorgsfullt och varsamt. Separata bruks- och underhållsanvisningar för maskiner och apparater ska följas. Upptäckta fel och brister, faktorer som hotar säkerheten samt riskfylld verksamhet ska utan dröjsmål anmälas till skolans producent, kursens ansvariga lärare, studiekoordinatorn eller någon annan medlem av förvaltningen.
Var och en är skyldig att ersätta skada som hen uppsåtligen eller av oaktsamhet har orsakat skolans egendom eller lokaler.

7. KONTAKTUPPGIFTER

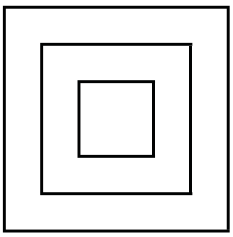
Den primära kontaktpersonen när du vill anmäla osakligt beteende är studiekoordinator Ilse Rossander, men du kan med låg tröskel kontakta vilken medlem av förvaltningen som helst. Aktuella kontaktuppgifter finns på skolans webbplats Fria konstskolan | Vapaa taidekoulu

SAMMANFATTNING: PRINCIPER FÖR ETT TRYGGARE RUM I VÅR VERKSAMHET

Principerna gäller all verksamhet som sker i Fria Konstskolans namn. De kan användas som sådana eller kompletteras så att de passar undervisningen och andra situationer. Det är viktigt att både medlemmarna i vår gemenskap och besökarna på våra evenemang förbinder sig att följa principerna. På så sätt skapar vi tillsammans ett tryggare rum för alla att studera, arbeta samt skapa och uppleva konst.

Jag ser alla människor som lika värdefulla

- Jag respekterar allas identitet, bakgrund och rätt till självdefinition. Jag gör inga antaganden utifrån utseende, beteende eller andra egenskaper. Jag använder det namn och de pronomen som personen själv har uppgett.

- Varje medlem av gemenskapen ansvarar för att skapa ett tryggare rum för andra.
- Om jag upptäcker osakligt beteende i gemenskapen, såsom mobbning, diskriminering eller trakasserier, ingriper jag. Jag ger stöd om någon annan blir illa behandlad.
- Om jag själv gör fel tar jag ansvar för det. Jag ber om ursäkt och utvecklar mitt sätt att agera utifrån den respons jag får.

Jag går in i situationer med öppet sinne

- Jag strävar efter att möta nya människor, ämnen och perspektiv fördomsfritt.
- Jag ser de saker och situationer jag möter som möjligheter att lära mig nytt och utvecklas.
- Jag respekterar och ger utrymme åt andras tankar och förslag. Genom mitt eget agerande ser jag till att allas röst blir hörd och att alla får vara delaktiga.
- Jag tar ansvar för gemensamma utrymmen. Jag bidrar för min del till att lokalerna är trivsamma och lämnar alltid rummet i snyggt skick när jag går.

Principer för ett tryggare rum vid evenemang och i undervisningen

- Jag respekterar dem som skapar konst och dem som upplever den.
- Jag är medveten om att nästan alla våra utställningar och andra evenemang är en del av de studerandes studier. Det är viktigt att jag förhåller mig respektfullt till tillställningen och följer givna anvisningar.
- Jag kommer i tid till undervisningen. Om jag är sen väntar jag på anvisningar från läraren och avbryter inte pågående undervisning.
- Varje utställning har separata anvisningar om vilka verk man får röra och vilka inte. Jag följer anvisningarna i utställningslokalerna.
- Under undervisningen har jag telefonen på ljudlös och utom synhåll.
- Jag filmar eller fotograferar inte undervisningssituationer utan särskilt tillstånd.
- Jag ingriper mot störande beteende och rapporterar det vidare till personalen. Genom att ingripa föregår jag också med gott exempel.